

افاده مترجم

تاریخ، او قوماق طریقیه باصرهیه، ایشیتیمک طریقیه-
سامعهیه و بونلردن بیر و یا هر ایکسی ایله ده وجدان دیدیکمنز
«ا» و ملاحظهیه احوال و تقلبات جهانی نقل ایدن
عادتاً بیر «سبب» منزه سننده در. تعریف و تعبیر
دیگرله، تاریخ، «روتوش» سز یعنی خطوط و آفات حقیقیه سی
اصلازیید و تخفیف اولونماش، اصلنه تماماً آینه نما
بیر فوطوغراف لوحه سی کیبی در. حقیقی تاریخ بویله در،
بویله اولماق لازم در. بویله اولمایان و تاریخ نامی ویریلن کتاب لر
یا غافلانه یا خود غافل شکارانه آئاردن در. حقیقی تاریخ نامنک
لوازم و مخصوصاتی بحق حائز بیر [تاریخ اسلامیت] وجوده
کتیریله رک دین قارداشلر مرکز پیش اطلاع و ملاحظه سننه
عرض ایدیلیمک لازمدی. وجوده کتیریله رک دیوروز، چونکه
اوج مهم لسان اسلام اولان عرب، فارس، تورک دیل لرنده
یازیلش بویله بیر تاریخک بولونما دینی تحقیق ایتسک. بو
یوقسوللغک سینی، از جمله، مسلمان حکمدار لرینک استبدادنده-

آرامالی در : تاریخ ، اقسام علومك أك زیادہ كوز آجانی در ؛
كوز آجیقلغیله استبداد و اغفالك بیر یرده یاشایامایاجانی
عیان در . كوزی آجیلان اهالی ، ظلمی كورور ؛ حریتی
كورور ؛ عدالت ایستر ، حقیقت ایستر . اللهمك كولكه سی بم
دیبرك ظلم و خیانتده خلقتك أك ظالم ، أك خائن اعجوبه لرینی
كولكه ده براقان جبارة اسلامك جهالتلری ؛ شیخ سعدی نك

پریشانی خاطر دادخواه

براندازد از مملکت پستہ !

تبیینده کی حقیقت مدہشہ بی ادراک خصوصندہ عرفان نادر .

**

بز ، مسلمانلرک بیر [تاریخ اسلامیت] . اولان احتیاج جاری
شدت کافیہ ایله حس ایتمکده ایدک . اوصاف مطلوبه بی حائز
بیر [تاریخ اسلامیت] ی (هوللاندا) لی مستشرق شهرت
کیر پروفه سسور دوكتور (دوزی) نك آثار فاضلانہ سی
آرسندہ بولدوق . « الحکمة ضالة المؤمن حیما وجدھا
التقطھا » حکمنہ اقتفا ایتدک :

ESSAI

SUR

L'HISTOIRE DE L'ISLAMISME

عنوانیلہ فرانسزجه یه مترجم اولوب بو یوک بیر احاطة نظر

و درین پیرامعان کواسترمکله ممتاز و قطعياً بی طرف بیر عقل سلیم
محصولی اولان بو کتابی تورکجه یه نقل ایتدک . « مؤلف نه
هولاندالی ، غیر مسلم در و بناءً علیه اغیار دین دن در بیاناتی
شایان اعتماد اولورمی ؟ » یولنده بیر سوال مقدره شو یله جواب
وزیرز : مسلمانلق ، اسم ایله ، اوروج ایله ، نماز ایله دکل در ،
[الدین المعامله] ؛ دین معامله دن عبارت در ، دیمک در . بوتون
... و مطالعه ایله کچیرن و عباد اللهک تنویر
اذهانتنه ، خلقه نافع اولمایه چالیشان ، عالم ، فاضل دو قنور
(دوزی) ؛ اعمال و آمالی قاره ، آواره حمیدلردن بیک قات
زیاده مسلمان در . « المسلم من سلم الناس من یده ، و لسانه »
و « خیر الناس انفعهم للناس » و طلب العلم ساعة خیر من
عبادة الف سنة [دین بزم پیغمبر مزدر . عالم ، فضیلتکار
اولان هر فرد ، مسلم در . جاهل ، فاسد الاخلاق اولان
بیر کیسه احقاد رسول الله دن بیله اولسه . مسلم دکلدر . عرفان
و فضیلت بوتون ادیان بی دینه یعنی حق و حقیقت دینه ارجاع
ایده جک در و ایتمکده در :

« جنک هفتاد دومت هممرا عذریده

چون نه دیدند حقیقت در افسانه زدند ! »

دوقتور (دوزی) اسلامیتك تاریخی بوندن تقریباً قیرق سنه
لؤلنه کلینجه یه قادار یازمشدی ، قیرق سنه اولدن بوکونه
قادار اسلامیتك تاریخی محب فاضلهز (آ.گی) افندی
حضر تلری (نک قیرق سنه دن بری اسلامیت) عنوانلی
مقاله سندن اقتباس اولونمشدر . (آ.گی) افندی کنج
بیر مستشرق در ؛ احوال اسلامیه یه وغوامض دین اسلامه اوله
بیردرجه عالیده . مطامع درکه علمای اسلام
کوسته زیله مز دینلسه جائزدر .

(منابع اسلام) نامیله فرانسزجه نشر ایتمک اوزره اولدینی
جلد عظیمدن کنج مستشرقك نه قادار تعب ناپذیر بیرمدقق ،
نه یمان بیرهمت ادراک صاحبی اولدینی آکلاشیلا جاق در .

***

ترجمه ائرده تعقیب ایتدیکنز اصول ، دیندارانه بیراعتنا ایله
دائماً تعقیب ایتمکده اولدیغمز اصول درکه اصلك تمامیت متنبه سنی
محافظه ایتمک دن عبارتدر . طرفه زدن . تن کتابه علاوه اولونان
دورت حرف درکه . معترضه اشارتی داخلنه موضوع در : صلی
الله علیه وسلم یرینه (ص . ع .) رضی الله عنه یرینه (ر . ع .)
حرفلرندن عبارتدر ،

بعض ملاحظه وعلاواتمز ؛ حاشیه صورتده صحائفك

نهایتارینه قیدایدیلیمش وزیرلرینه ع . ج . امضای قونولاراق
مؤلفك حاشیه لرندن تفریق اولونمشدر
بوکون اهل اسلام ایچین (تاریخ اسلامیت) دن دها زیاده
نافع ، مطالعه و ملاحظه سی دها زیاده قطعی لازم بیرکتاب
یوق در اعتقادنده یز . خرافات و اغفالات ایله دولو آنا رغافلانه
ویامغفلانه نك موسم رواجی ، سایه فیض تکاملده ، چوق دن
کچدی .

نه قادر عنیف اولورسه اولسون ، معتقدات و حسیات
اولین مزه نه قادر مغایر بولونورسه بولونسون ، حقیقت ایله
یوز یوزه کله بیلمک جسارته مالک اولمالی یز ، بیکیتک یالکز
دشمن قورشونته کوکس کرمک دکل در . حقیقت و حقک
سلطنت ضمدانیه سی اوکنده نفس جاهلمزک عزت بی عزتی
آتوب حقیقتک زخم علویت نشانیله نشانلنمایه قدرت
کوسترمه لی یز ، و ، اصل بویله بیر شجاعت روحیه ایله بهادر
اولدیغمزی اثبات اتمه لی یز . دین معامله دن عبارت در دیمک
اولدیغنی سویله دیکمز

الدين المعامله

حدیث شریفی اییجه ملاحظه اولونورسه ، عمومیتمز
اعتباریله ، بز مسلمانلرک نه قادر بددین و یا خود بی دین اولدیغمز
آکلاشیلیر . افضل عبادات ، انسان کنندی نفسندن باشلایاراق
و حتی فدای نفس ایله باشلایاراق کافه عبادالله نافع و خادم

اولماق در . دین بلند اسلامك بودقیقه اجتماعیه سنه مطلع اولمایان
جهله عبادتكاران ؛ حضرت مولانا جلال الدین رومی نك .

سر بزمین دم بهوامی کند ،
کوی عبادات خدای کند !

بیت مشهورینه ماصدق اولماق دن خالی اولمازلر . جهل
وظلم ایله حقیق مسلمانلق بیر برده یاشاماز . مسلم کلهسی سلامت
کله سندن مشتق اولدینی نظر اعتباره آلینیرسه ، جهالت
وظلمك بولوندینی برده اسلامیتك یاشایامایاجانی واسلامیتك
حکمران اولدینی برلرده جهالت وظلم جایکیر اولاماق لازم
کلدیکی بلامشكلات آکلاشیلیر .

ماضی نك معاملات و انقلاباتی ملاحظه و سرگذشت آباء
واجداددن استفاده ایدرک حال حاضرک لوازم و الجا آتیه
بالموازنه بو موازنه دن حیات بخش بیر نتیجه ، نجات آور بیر
درس انتباه آماق : مطالعه تاریخ دن مقصود ، ایشته بودر .
تکرار و تأیید ایدررز ، بو اترك ترجمه و نشر نندن مراده مطالعه
سندن بویله بیر درس آلینا بیله جک بیر کتابی اهل اسلامك
حضور اذعانه تقدیم ایتک در .

والسلام علی من اتبع الهدی !

۱ نisan ۱۹۰۸ مصر

دوقتور عبدالله جودت